
IS MOLDATSA

**SITUAȚIILE FINANCIARE
PENTRU EXERCITIUL FINANCIAR ÎNCHEIAT LA 31 DECEMBRIE 2023**

**ÎNTOCMITE ÎN CONFORMITATE CU STANDARDELE NAȚIONALE DE
CONTABILITATE**

CUPRINS**PAGINA**

Raportul auditorilor	1
Bilanțul	1-3
Situația de profit și pierdere	4
Situația modificărilor capitalului propriu	5
Situația fluxurilor de numerar	6
Note explicative la situațiile financiare	7-27

Raportul auditorului independent

Către: Conducerea Î.S. pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian "MOLDATSA"

Opinie cu rezerve

Am auditat situațiile financiare ale Î.S. "MOLDATSA" ("Întreprinderea") care cuprind bilanțul contabil la data de 31 decembrie 2023, situația de profit și pierdere, situația fluxurilor de numerar și situația modificărilor capitalului propriu pentru exercițiul financiar încheiat la această dată, precum și un sumar al politicilor contabile semnificative și alte note explicative.

Situațiile financiare auditate includ următorii indicatori:

- Venituri din prestarea serviciilor	179,426,430 MDL
- Profit net	22,154,632 MDL
- Total active	221,072,885 MDL
- Active nete (capital propriu)	194,682,839 MDL

În opinia noastră, cu excepția efectelor posibile ale aspectelor descrise în paragrafele Bazei pentru opinie cu rezerve din raportul nostru, situațiile financiare anexate prezintă fidel, sub toate aspectele semnificative, poziția financiară a Întreprinderii la data de 31 decembrie 2023, precum și performanța sa financiară a exercițiului financiar încheiat la această dată în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate (în continuare „SNC”).

Baza pentru opinia cu rezerve

Impact posibil pentru stocuri – solduri de deschidere

Întrucât la auditul situațiilor financiare pentru anul 2022 auditorul nu a observat controalele interne aferente inventarierii stocurilor de materiale, mărfuri existente la 31 decembrie 2022, nu am putut să ne convingem, prin alte mijloace alternative, cu privire la cantitățile stocurilor deținute în vederea asigurării asupra completitudinii, existenței și valorii stocurilor mai sus menționate. Din moment ce stocurile inițiale intră în determinarea performanței financiare, nu am putut determina măsura în care ar fi putut fi necesare ajustări din perspectiva profitului aferent exercițiului financiar raportat în situația de profit și pierdere și a fluxurilor de numerar în situația fluxurilor de numerar.

Impact posibil pentru stocuri

Întrucât am fost angajați auditorii ai Întreprinderii pentru anul 2023 după ce a avut loc inventarierea anuală, nu am observat controalele interne aferente inventarierii stocurilor de materiale existente la 31 decembrie 2023. În consecință, având în vedere cele menționate, nu am putut să ne convingem, prin alte mijloace alternative, cu privire la cantitățile stocurilor deținute în vederea asigurării asupra completitudinii, existenței și valorii stocurilor mai sus menționate și nu am reușit să determinăm efectul posibil asupra soldurilor bilanțiere, situației modificărilor capitalului propriu și a situației de profit și pierdere.

Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit ("ISA"). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea "Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare" din raportul nostru. Suntem independenți față de Asociație, conform Codului Etic al Profesioniștilor Contabili emis de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Etică pentru Contabili (codul IESBA), conform cerințelor etice care sunt relevante pentru auditul situațiilor financiare în Republica Moldova și ne-am îndeplinit responsabilitățile etice conform acestor cerințe și conform Codului IESBA. Credem că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră.

Evidențierea unor aspecte

Atragem atenția asupra Notei 26 „Continuitatea activității” la situațiile financiare atașate, unde se prezintă estimarea conducerii Întreprinderii asupra impactului conflictului armat din Ucraina și a sancțiunilor impuse la nivel internațional asupra Rusiei și unor companii rusești asupra activității Întreprinderii. Deși punctul de vedere al conducerii reprezintă o estimare rezonabilă la momentul de față, evoluția conflictului și a consecințelor sale sunt imprevizibile și pot afecta activitatea Întreprinderii în viitor, în situația în care conflictul și sancțiunile asupra Rusiei vor evolua diferit față de așteptările din prezent ale Întreprinderii. Opinia noastră nu este modificată în acest sens.

Alte aspecte

Standardele de evidență

Situațiile financiare și setul complet de note de prezentare nu sunt întocmite în conformitate cu principiile și reglementările contabile general acceptate ale țărilor și jurisdicțiilor, altele decât cele din Republica Moldova. Prin urmare, situațiile financiare nu se adresează utilizatorilor care nu sunt familiarizați cu reglementările contabile și legale din Republica Moldova.

Datele comparative

Situațiile financiare pentru perioada încheiată la 31 decembrie 2022 au fost auditate de alt auditor care a exprimat o opinie cu rezerve asupra acelor situații.

Informațiile comparative, prezentate în notele la situații financiare pentru anul 2023 sunt dezvăluite diferit cu sumele și celelalte prezentări din situațiile financiare pentru perioada precedentă.

Alte informații – Raportul Conducerii

Conducerea Întreprinderii este responsabilă pentru întocmirea raportului conducerii. Opinia noastră cu privire la situațiile financiare nu acoperă raportul conducerii, și nu exprimăm nici o concluzie de asigurare cu privire la acesta. Noi am citit Raportul conducerii și informăm că datele din Raportul conducerii corespund situațiilor financiare pentru 2023, și raportul este întocmit în toate aspecte semnificative în conformitate cu articolul 23 legii 287/2017 contabilității și raportării financiare.

Responsabilitățile conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernarea pentru situațiile financiare

Conducerea Întreprinderii este responsabilă pentru întocmirea situațiilor financiare care să ofere o imagine fidelă în conformitate cu SNC și pentru acel control intern pe care conducerea îl consideră necesar pentru a permite întocmirea de situații financiare lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare.

În întocmirea situațiilor financiare, conducerea este responsabilă pentru evaluarea capacității Întreprinderii de a-și continua activitatea, pentru prezentarea, dacă este cazul, a aspectelor referitoare la continuitatea activității și pentru utilizarea contabilității pe baza continuității activității, cu excepția cazului în care conducerea fie intenționează să lichideze Întreprinderea sau să oprească operațiunile, fie nu are nicio altă alternativă realistă în afara acestora.

Persoanele responsabile cu guvernarea sunt responsabile pentru supravegherea procesului de raportare financiară al Întreprinderii.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate preconiza, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulativ, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional pe parcursul auditului. De asemenea:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o baza pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.
- Înțelegem controlul intern relevant pentru audit, în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Asociației.
- Evaluăm gradul de adecvare a politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către conducere.
- Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare a utilizării de către conducere a contabilității pe baza continuității activității și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Asociației de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Asociația să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.
- Evaluăm prezentarea, structura și conținutul situațiilor financiare, inclusiv al prezentărilor de informații, și măsura în care situațiile financiare reflectă tranzacțiile și evenimentele care stau la baza acestora într-o manieră care să rezulte într-o prezentare fidelă.

Comunicăm persoanelor responsabile cu guvernarea, printre alte aspecte, aria planificată și programarea în timp a auditului, precum și principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiențe semnificative ale controlului intern, pe care le identificăm pe parcursul auditului.

ATA Consult

ATA Consult SRL
 Înregistrată în Registrul public al entităților
 de audit cu număr 1903050
 Chișinău, Republica Moldova
 11 martie 2024

Vera Baciu

Vera Baciu
 Auditor Licențiat
 Licența AG 000296 din 06 Iulie 2012
 Înregistrată în Registrul public al auditorilor
 cu numărul 1207068

IS MOLDATSA**BILANȚUL**

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

	Note	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
ACTIVE			
ACTIVE IMOBILIZATE			
Imobilizări necorporale			
Imobilizări necorporale în exploatare, total		114,970	174,300
<i>din care:</i>			
Concesiuni, licențe și mărci		4,154	5,400
Programe informatice		110,816	168,900
Total Imobilizări necorporale	4	114,970	174,300
Imobilizări corporale			
Imobilizări corporale în curs de execuție	3	121,141	5,903,193
Terenuri	3	30,368,029	31,530,639
Mijloace fixe:	3	88,495,385	104,134,889
<i>din care:</i>			
Clădiri		11,099,943	13,087,157
Construcții speciale		1,087,010	1,405,288
Mașini, utilaje și instalații tehnice		75,788,488	88,687,414
Mijloace de transport		152,374	432,405
Inventar și mobilier		267,866	370,518
Alte mijloace fixe		99,704	152,107
Avansuri acordate pentru imobilizări corporale	5	34,823,117	245,145
Total Imobilizări corporale		153,807,672	141,813,866
Creanțe pe termen lung și alte active imobilizate			
Alte active imobilizate		540	540
Total creanțe pe termen lung și alte active imobilizate		540	540
TOTAL ACTIVE IMOBILIZATE		153,923,182	141,988,706

IS MOLDATSA
BILANȚUL

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

	Note	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
ACTIVE CIRCULANTE			
Stocuri			
Materiale și obiecte de mica valoare și scurtă durată	6	2,183,243	2,221,587
Produse și mărfuri		30,443	11,466
Total stocuri		2,213,686	2,233,053
Creanțe curente și alte active circulante			
Creanțe comerciale curente	7	35,880,088	41,862,697
Creanțe ale bugetului	8	337,586	1,411,684
Creanțe ale personalului		36,076	14,322
Alte creanțe curente	9	2,723,383	1,991,577
Cheltuieli anticipate curente	10	1,539,615	1,787,921
Alte active circulante	11	2,122,913	502,922
Total creanțe curente și alte active circulante		42,639,661	47,571,023
Investiții financiare curente			
Investiții financiare curente în părți neafiliate	12	1,590,545	9,306,173
Total investiții financiare curente		1,590,545	9,306,173
Numerar și documente bănești	13	20,705,811	58,467
TOTAL ACTIVE CIRCULANTE		67,149,703	59,168,716
TOTAL ACTIVE		221,072,885	201,157,422
CAPITAL PROPRIU			
Capital social și neînregistrat			
Capital social	14	116,790,219	116,790,219
Patrimoniul primit de la stat cu drept de proprietate	15	30,368,029	37,405,021
Total capital social și neînregistrat		147,158,248	154,195,240
Capital de rezervă		544,799	544,799
Alte rezerve		93,889,154	94,996,559
Total rezerve	16	94,433,953	95,541,358
Profit (pierdere)			
Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	17	(88,820)	-
Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți		(95,507,154)	(95,510,438)
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune		22,154,632	-
Total profit (pierdere)		(73,441,342)	(95,510,438)
Rezerve din reevaluare		26,531,980	26,535,264
TOTAL CAPITAL PROPRIU		194,682,839	180,761,424

ÎS MOLDATSA**SITUAȚIA DE PROFIT ȘI PIERDERE**

Pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

	Note	2023	2022
Venituri din vânzări, total		179,426,430	111,918,939
venituri din prestarea serviciilor și executarea lucrărilor	22	179,426,430	111,918,939
Costul vânzărilor, total		(153,594,795)	(132,107,924)
costul serviciilor prestate și lucrărilor executate terților	23	(153,594,795)	(132,107,924)
Profit brut		25,831,635	(20,188,985)
Alte venituri din activitatea operațională	24	3,512,821	4,984,325
Cheltuieli administrative	25	(28,085,926)	(20,656,805)
Alte cheltuieli din activitatea operațională	26	(27,408,790)	(2,790,852)
REZULTAT DIN ACTIVITATEA OPERAȚIONALĂ: PROFIT (PIERDERE)		(26,150,260)	(38,652,317)
Venituri financiare, total, din care:		62,831,606	16,782,356
venituri din dobânzi		126,620	49,575
venituri aferente diferențelor de curs valutar și de sumă		62,704,986	16,732,781
Cheltuieli financiare, total, din care:		(14,497,981)	(14,641,236)
cheltuieli aferente diferențelor de curs valutar și de sumă		(14,497,981)	(14,641,236)
Rezultatul: profit (pierdere) financiar(ă)		48,333,625	2,141,120
Venituri cu active imobilizate și excepționale		79	-
Cheltuieli cu active imobilizate și excepționale		(28,812)	(730)
Rezultatul din operațiuni cu active imobilizate și excepționale: profit (pierdere)		(28,733)	(730)
REZULTATUL DIN ALTE ACTIVITĂȚI: PROFIT (PIERDERE)		48,304,892	2,140,390
Profit (pierdere) până la impozitare		22,154,632	(36,511,927)
Profit net al perioadei de gestiune		22,154,632	(36,511,927)

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emiteră la 11 martie 2024.

IS MOLDATSA
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII
Pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2023
(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

	Sold la 01 ianuarie 2023	Majorări	Diminuări	Sold la 31 decembrie 2023
Capital social	116,790,219	-	-	116,790,219
Patrimoniul primit de la stat cu drept de proprietate	37,405,021	-	7,036,992	30,368,029
Total capital social și neînregistrat	154,195,240	-	7,036,992	147,158,248
Capital de rezervă	544,799	-	-	544,799
Alte rezerve	94,996,559	71,920	1,179,325	93,889,154
Total rezerve	95,541,358	71,920	1,179,325	94,433,953
Corecții ale rezultatelor anilor precedenți	X	-	88,820	(88,820)
Profit nerepartizat (pierdere neacoperită) al anilor precedenți	(95,510,438)	3,284	-	(95,507,154)
Profit net (pierdere netă) al perioadei de gestiune	X	22,154,632	-	22,154,632
Profit utilizat al perioadei de gestiune	X	-	-	-
Total profit (pierdere)	(95,510,438)	22,157,916	88,820	(73,441,342)
Rezerve din reevaluare	26,535,264	-	3,284	26,531,980
Total capital propriu	180,761,424	22,229,836	8,308,421	194,682,839

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.
 Situațiile financiare au fost autorizate pentru emiteră la 11 martie 2024.

ÎS MOLDATSA
SITUAȚIA FLUXURILOR DE NUMERAR
Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023
(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

	2023	2022
Fluxuri de numerar din activitatea operațională		
Încasări din vânzări	153,304,534	113,792,622
Plăți pentru stocuri și servicii procurate	32,512,578	27,072,277
Plăți către angajați și organe de asigurare socială și medicală	112,411,400	91,838,202
Plata impozitului pe profit	-	381
Alte încasări	1,226,310	136,090
Alte plăți	10,609,697	9,349,922
Fluxul net de numerar din activitatea operațională	(1,002,831)	(14,332,070)
Fluxuri de numerar din activitatea de investiții		
Plăți aferente intrărilor de active imobilizate	35,820,040	9,556,900
Dobânzi încasate	126,620	49,575
Alte încasări (plăți)	6,898,522	25,274,051
Fluxul net de numerar din activitatea de investiții	(28,794,898)	15,766,726
Fluxuri de numerar din activitatea financiară		
Dividende plătite	-	1,505,117
Alte încasări (plăți)	51,426,790	-
Fluxul net de numerar din activitatea financiară	51,426,790	(1,505,117)
Fluxul net de numerar total	21,629,061	(70,461)
Diferențe de curs valutar favorabile (nefavorabile)	(981,717)	49,061
Sold de numerar la începutul perioadei de gestiune	58,467	79,867
Sold de numerar la sfârșitul perioadei de gestiune	20,705,811	58,467

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.
 Situațiile financiare au fost autorizate pentru emițere la 11 martie 2024.

ÎS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

1. Informație generală despre Întreprindere

Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian "MOLDATSA" (Î.S. "MOLDATSA" sau „Întreprinderea”) a fost fondată conform Hotărârii Guvernului RM nr. 3 din 12.01.1994 și respectiv Ordinului Administrației de Stat a Aviației Civile a RM nr.2 din 27.01.1994 și înregistrată la Camera Înregistrării de Stat din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova sub nr. MD 0013175. A fost atribuit codul fiscal (IDNO) 1003600022806.

Adresa oficială a Î.S. "MOLDATSA" este: Republica Moldova, Municipiul Chișinău, bd. Dacia 80/4, MD 2026. Capitalul statutar constituie 116,790,219 MDL, cota statului fiind de 100%. Funcția de fondator al Î.S. "MOLDATSA" este exercitată de Agenția Proprietății Publice (APP), care își realizează drepturile de gestionar prin intermediul Consiliului de Administrație și Administratorului Întreprinderii.

Numărul personalului Întreprinderii la 31 decembrie 2023 este de 242 persoane (la 31 decembrie 2022: 237 persoane).

Întreprinderea de Stat pentru Utilizarea Spațiului Aerian și Deservirea Traficului Aerian "MOLDATSA" a fost fondată în vederea furnizării serviciilor de navigație aeriană (ANS) aeronavelor ce execută zboruri în spațiul aerian al Republicii Moldova, în conformitate cu procedurile, standardele și practicile recomandate internaționale și naționale pertinente, în scopul asigurării siguranței, regularității și eficienței navigației aeriene. Întreprinderea își exercită funcțiile pe principiile de gestiune economică și autonomie financiară.

Serviciile principale ale Întreprinderii sunt: servicii de trafic aerian, servicii de comunicații, navigație și supraveghere, servicii meteorologice aeronautice, servicii de informare aeronautică, servicii de Proiectare a Procedurilor de Zbor Instrumental.

În vederea furnizării serviciilor de navigație aeriană (ANS) sigure, eficiente și continue, Î.S. "MOLDATSA" asigură realizarea dotării tehnice în conformitate cu cerințele și standardelor stabilite de OACI (Organizația Aviației Civile Internațională) și EUROCONTROL (Organizația Europeană pentru Siguranța Navigației Aeriene), precum și prevederile LSSIP (Local Single Sky Implementation) MOLDOVA.

Standardele de calitate sunt asigurate pentru toate serviciile de navigație aeriană furnizate, prin certificarea Sistemului de Management al Calității în baza ISO 9001, de către organisme internaționale de acreditare autorizate.

2. Politicile semnificative de contabile

Situațiile financiare sunt întocmite în lei moldovenești ("MDL"), moneda țării în care operează Întreprinderea. Registrele și înregistrările contabile ale Întreprinderii sunt realizate în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate, emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova. Situațiile financiare sunt pregătite având la bază metoda costului istoric.

Situațiile financiare au fost întocmite în conformitate cu Standardele Naționale de Contabilitate, ce au intrat în vigoare din 1 ianuarie 2014, publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și plasate pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor.

Principalele politici contabile adoptate pentru întocmirea acestor situații financiare sunt prezentate mai jos. Aceste politici au fost aplicate consecvent pentru toți anii prezentați în aceste situații financiare.

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

2. Politici contabile semnificative (continuare)

a. Principiul continuității activității

Natura activității întreprinderii și incertitudinea din regiunea Moldovei cu privire la rezultatul politicilor economice actuale privind condițiile de operare este de așa natură încât pot exista variații considerabile imprevizibile în momentul intrărilor viitoare de numerar.

Astfel, conducerea concluzionează că utilizarea ipotezei continuității activității în pregătirea situațiilor financiare este adecvată și nu există nicio incertitudine semnificativă cu privire la continuitatea activității la data aprobării acestor situații financiare.

b. Imobilizări necorporale

În componența activelor nemateriale intră: programele informatice, licențele (cu durata de utilizare mai mult de un an).

Dacă programele informatice (software) sunt parte integrală a asigurării tehnice de funcționarea echipamentului, atunci activul se consideră combinat, și la decizia comisiei poate fi inclus în costul echipamentului ca obiect a mijloacelor fixe.

Evaluarea inițială a fiecărui obiect se efectuează la cost de intrare (prețul de cumpărare, taxele vamale, impozitele și taxele nerecuperabile, etc.).

Imobilizările necorporale primite cu titlu gratuit (ca donație) se evaluează conform datelor din documentele primare de intrare, cu suplimentarea în cazurile necesare a costurilor direct atribuibile. Dacă în documentele primare de intrare nu este indicată valoarea activului nematerial primit, atunci costul de intrare se determină prin expertiza independentă. Costul acestor imobilizări se contabilizează ca majorare concomitentă a imobilizărilor necorporale și a veniturilor curente.

Amortizarea se calculează începând cu prima zi a lunii care urmează după luna transmiterii în utilizare. Uzura activelor nemateriale se calculează lunar reieșind din durata lor de funcționare utilă și valoarea de uzură prin metoda de casare liniară, adică prin trecerea la cheltuieli a costului activului nematerial în rate egale pe tot parcursul funcționării lui utile. Normele de casare ale activelor nemateriale și respectiv durata lor de funcționare utilă sunt stabilite de o comisie competentă compusă din angajații întreprinderii în conformitate cu ordinul aprobat de Administratorul întreprinderii.

c. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la costul istoric minus amortizarea și deprecierea acumulată. Costul istoric include costurile direct atribuibile ale activului pentru a-l aduce la locația și starea necesară pentru utilizare în funcție de destinație.

În categoria imobilizări corporale sunt incluse articolele în valoare de peste 12.000 MDL și cu o durată de viață utilă de peste un an. Acestea sunt clădirile și edificiile, mijloacele de transport, mobilier și utilaj, alte obiecte de inventar. Termenul de funcționare utilă a imobilizărilor corporale este stabilit în baza Catalogului mijloacelor fixe.

Valoarea rămasă pentru toate mijloacele fixe procurate este egală cu zero.

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

2. Politici contabile semnificative (continuare)

Uzura se calculează începând cu prima zi a lunii care urmează după luna transmiterii în utilizare. Uzura mijloacelor fixe se calculează lunar reieșind din durata lor de funcționare utilă și valoarea de uzură prin metoda de casare liniară.

Valoarea amortizabilă se ajustează cu mărirea pierderii recunoscute sau reluate din depreciere conform SNC "Deprecierea activelor".

c. Imobilizări corporale (continuare)

Investițiile capitale ulterioare cu scopul îmbunătățirii caracteristicilor inițiale a stării mijloacelor fixe în procesul utilizării acestora, se adaugă la valoarea de bilanț a acestora dacă întreprinderea va obține în urma acestor investiții un avantaj economic care îl depășește pe cel evaluat inițial la achiziționarea.

I.S. "MOLDATSA" efectuează reevaluarea imobilizărilor corporale din bilanțul întreprinderii odată în 5 ani. Valoarea venală (de piață) a mijloacelor fixe se determină prin expertiza estimativă efectuată de către specialiști (estimatori) calificați.

La activele materiale în curs de execuție se referă utilajul care necesită montaj, clădiri și construcții în curs de execuție, cheltuieli pentru reconstrucția clădirilor, costul patrimoniului procurat de curând, care necesită investiții suplimentare pentru utilizarea ulterioară în scopuri de producere. Intrarea activelor materiale în curs de execuție se efectuează numai în baza facturilor perfectate corespunzător, ale actelor intermediare de îndeplinire a lucrărilor, etc.

d. Depreciere activelor

Un activ (grup de active) este depreciat atunci când valoarea sa contabilă depășește valoarea justă minus costurile de vânzare.

Până la 31 decembrie anului financiar să determine dacă există sau nu un indice al deprecierei unui activ (grup de active). Dacă există careva indici ai deprecierei activelor, se determină valoarea justă minus costurile de vânzare a acestora.

Indiferent de faptul dacă există sau nu un indice al deprecierei, să testeze anual pentru depreciere orice imobilizare necorporală cu durată de funcționare utilă nelimitată.

e. Stocuri

Stocurile de mărfuri și materiale sunt activele destinate consumului în procesul desfășurării activității întreprinderii. Ele includ materialele destinate utilizării în procesul desfășurării activității întreprinderii și obiecte de mică valoare și scurtă durată (OMVSD).

Stocurile de mărfuri și materiale se reflectă în bilanțul contabil după valoarea de achiziție. Pentru toate tipurile de materiale pentru evaluarea lor în cazul ieșirii sau mișcării interne se folosește metoda prețului mediu ponderat.

Obiectele de mică valoare și scurtă durată reprezintă bunurile a căror valoare unitară nu este mai mare decât limita stabilită de legislație (12.000 MDL), indiferent de durata serviciului sau pentru o perioadă de serviciu de cel mult un an, indiferent de unitatea.

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

2. Politici contabile semnificative (continuare)

Până la 31 decembrie anulului financiar să determine dacă există sau nu un indice al deprecierii unui activ (grup de active). Dacă există careva indici ai deprecierii activelor, se determină valoarea justă minus costurile de vânzări a acestora.

f. Investiții

Investiții financiare reprezintă active sub formă de valori mobiliare, cote de participație în capitalul social al altor entități și alte investiții deținute de entitate în scopul exercitării controlului, obținerii veniturilor sau altor beneficii economice.

Investițiile financiare se evaluează inițial la costul de intrare, componența căruiă diferă în funcție de tipul și modalitatea de intrare a investițiilor.

g. Creanțe

La recunoașterea inițială, creanțele sunt evaluate la valoarea nominală. Derecunoașterea se efectuează după stingerea lor. Corecțiile de mărime ale creanțelor compromise vor fi determinate parțial pentru fiecare creanță, începând cu valoarea absolută a creanțelor compromise.

Creanțele sunt împărțite în următoarele grupuri:

- 1) creanțe comerciale;
- 2) avansuri acordate;
- 3) creanțe ale bugetului;
- 4) creanțe ale personalului;
- 5) alte creanțe.

Pentru serviciile prestate către companiilor aeriene debitorul este organizația internațională EUROCONTROL, care eliberează conturi de plată companiilor aeriene și prezintă raportul lunar către I.S. "MOLDATSA" pentru a reflecta creanțe în bilanțul contabil, inclusiv penalitatea și TVA, corecțiile efectuate.

Creanțele companiilor aeriene privind serviciile DTA ROUTE și Terminal se reflectă în evidența contabilă în conturile 221.4 și 221.5.

Acordul multilateral privind tarifele de rută fixă a statelor contractante membre EUROCONTROL stabilește că acțiunile procesuale de recuperare a sumelor datorate se inițiază de către organizația EUROCONTROL pe cale judiciară sau prin procedură administrativă.

Procedura de casare a datoriilor companiilor aeriene este stabilită conform Regulamentului Financiar privind sistemele de tarife de rută fixă art. 15 Casarea.

Creanțele compromise privind serviciile DTA ROUTE cu termenul de achitare expirat mai mult de 6 luni din luna de raportare, sunt contabilizate cu aplicarea metodei provizioanelor (corecțiilor). Pentru creanțele privind serviciile DTA Terminal, luând în considerație prevederile Acordului Bilateral, metoda provizioanelor se aplică la creanțele compromise cu termenul de achitare expirat mai mult de 6 luni din luna de raportare. Aplicarea metodei provizioanelor (corecțiilor) se efectuează și la penalitățile calculate și neachitate la 31 decembrie anulului de gestiune.

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

2. Politici contabile semnificative (continuare)

h. Mijloacele bănești

Soldurile mijloacelor bănești în valută națională în casieria întreprinderii se reflectă în bilanțul contabil la valoarea nominală. Soldurile mijloacelor bănești pe conturile în valută străină se reflectă în bilanțul contabil și în rapoartele financiare în sumele determinate prin metoda recalculării valutei străine în valuta națională la cursul Băncii Naționale a Moldovei valabil în ultima zi de lucru a lunii de gestiune.

i. Cheltuieli anticipate

Cheltuielile anticipate se reflectă în bilanțul contabil în articole separate și se trec la cheltuieli pe măsura survenirii perioadei la care se referă.

Cheltuielile anticipate include:

- abonarea la literatura de specialitate și publicațiile periodice (ziare, reviste), necesare pentru îndeplinirea activității întreprinderii pe o perioadă de 12 luni;
- formulare de strictă evidență;
- primele de asigurare;
- autorizații și licențe pe o perioadă de până la 1 an și alte.

j. Capital propriu

Capitalul propriu reprezintă mărimea rămasă în activele întreprinderii după scăderea datorilor.

Capitalul propriu cuprinde capitalul social și suplimentar, rezervele, profitul (pierderea) nerepartizat al perioadelor de gestiune curentă și precedente și capitalul secundar.

Întreprinderea creează rezerva conform actelor de constituire (pe seama profitului net după impozitare). Formarea capitalului de rezervă se efectuează prin deducerea a 0.1% din profitul net anual al întreprinderii pentru a atinge mărimea de 1% din capitalul social.

k. Datorii curente

Datorii reprezintă obligații actuale ce decurg din fapte economice anterioare și prin stingerea (decontarea) cărora se așteaptă să rezulte o leșire (diminuare) de resurse care încorporează beneficii economice. Datoriile se contabilizează în cadrul următoarelor grupe:

- datorii financiare;
- datorii comerciale;
- datorii calculate;
- subvenții;
- provizioane;
- alte datorii.

Datoriile financiare, comerciale și calculate includ creditele bancare obținute, datorii privind facturile comerciale, bugetul, personalul și alți creditori și alte. Obligațiile se reflectă în bilanțul contabil în sumele care urmează a fi plătite.

Datoriile în valută străină se recalculează în valută națională după cursul oficial al Băncii Naționale în ultima zi a lunii de gestiune.

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

2. Politici contabile semnificative (continuare)

k. Datoriile curente (continuare)

Provizioanele se constituie pentru acoperire cheltuielilor privind plata indemnizațiilor pentru concediile de odihnă, litigiile, amenzile și penalitățile și altele.

l. Venituri și cheltuieli

Venitul se evaluează la valoarea venală (de piață), care se stabilește în baza contractelor cu privire la deservirea companiei aeriene în moneda națională și valută străină, contractelor de arenda, contractelor privind vânzarea-cumpărarea valorilor mobiliare și altor acorduri între I.S. "MOLDATSA", pe de o parte, și beneficiarii serviciilor întreprinderii, pe de altă parte.

Veniturile aferente penalităților (cu excepția penalităților calculate de EUROCONTROL) și dobânzilor de întârziere calculate și nerecunoscute de către debitori se contabilizează la conturile extrabilanțiere, dar la momentul primirii deciziilor irevocabile veniturile menționate se calculează după contabilitatea de angajamente.

Veniturile activității aeronautice se calculează în valuta străină și se recunosc în valuta națională. Recalcularea în moneda națională pentru venituri din servicii acumulate de organizația EUROCONTROL se efectuează după cursul mediu lunar a monedei străine. Pentru stabilirea unei baze valutare unice CRCO (Biroul central pentru tarife de rută) recalculează tariful stabilit în lei în tariful exprimat în euro. În acest scop se folosește cursul valutar care corespunde cros-cursului mediu la închiderea bursei (Closing cross rate) calculat de Reuters în baza cursului zilnic al cumpărătorului pentru diferite valute naționale pentru euro.

Prin cheltuieli se subînțeleg toate cheltuielile și pierderile întreprinderii, care se deduc din venit la calcularea beneficiului (pierderilor) perioadei de gestiune. Cheltuielile se constată și se reflectă în rapoartele financiare conform metodei specializării exercițiilor în perioada de gestiune în care s-au produs, indiferent de momentul primirii sau plății efective a mijloacelor bănești.

l. Impozitul pe venit

Cheltuielile cu impozitul pe venit sunt contabilizate pe baza metodei impozitului pe venit curent. Impozitul pe venit curent se calculează prin aplicarea impozitului pe venit în vigoare în perioada de raportare, la profitul financiar înainte de impozitare, ajustat cu cheltuielile nedeductibile și veniturile neimpozabile. Rata curentă a impozitului pe venit pentru 2023 a fost de 12%.

m. Evenimente ulterioare datei de raportare

Evenimentele ulterioare care furnizează informații suplimentare despre situația întreprinderii la data raportării financiare sau cele care indică faptul că prezentarea conform principiului continuității în exploatare nu este adecvată (evenimente care necesită ajustare) sunt reflectate în notele aferente situațiilor financiare. Evenimentele ulterioare care nu sunt evenimente ajustabile sunt prezentate în note atunci când sunt semnificative.

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

2. Politici contabile semnificative (continuare)

n. Tranzacții în valută străină

Tranzacțiile în valută sunt înregistrate la cursul oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data tranzacției. Diferențele de schimb rezultate din conversie sunt incluse în rezultatele financiare ale perioadei corespunzătoare utilizând cursul de schimb de la data tranzacției.

Ratele de schimb la sfârșitul anului și ratele medii ale anului au fost:

	2023		2022	
	USD	EUR	USD	EUR
Rata de schimb medie a perioadei	18.1706	19.6431	18.9032	19.8982
Rata de schimb la sfârșitul anului	17.4062	19.3574	19.1579	20.3792

IS MOLDATSA**NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE**

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

*(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)***3. Imobilizări corporale**

	Active în construcție	Terenuri	Clădiri	Construcții speciale	Echipamente și instalații	Vehicule	Inventar și mobilier	Alte	Total
Cost									
Sold la 1 ianuarie 2023	5,903,193	31,530,639	22,018,400	2,904,240	135,019,579	2,974,896	731,692	276,490	201,359,129
Intrări	-	-	48,574	-	788,288	-	-	-	836,862
Ieșiri	(5,782,052)	(1,162,610)	-	(660)	(18,377)	-	(1,244)	-	(6,964,943)
Transferuri	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2023	121,141	30,368,029	22,066,974	2,903,580	135,789,490	2,974,896	730,448	276,490	195,231,048
Deprecierea									
Sold la 1 ianuarie 2023	-	-	8,931,243	1,498,952	46,332,165	2,542,491	361,174	124,383	59,790,408
Amortizarea exercițiului financiar	-	-	2,035,788	318,278	13,687,214	280,031	102,652	52,403	16,476,366
La ieșire	-	-	-	(660)	(18,377)	-	(1,244)	-	(20,281)
Sold la 31 decembrie 2023	-	-	10,967,031	1,816,570	60,001,002	2,822,522	462,582	176,786	76,246,493
Valoarea contabilă netă									
Sold la 31 decembrie 2022	5,903,193	31,530,639	13,087,157	1,405,288	88,687,414	432,405	370,518	152,107	141,568,721
Sold la 31 decembrie 2023	121,141	30,368,029	11,099,943	1,087,010	75,788,488	152,374	267,866	99,704	118,984,555

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

4. Imobilizări necorporale

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Cost		
Sold la 1 Ianuarie	9,293,665	9,579,208
Intrări	89,155	20,347
Ieșiri	(43,858)	(305,890)
Sold la 31 Decembrie	9,338,962	9,293,665
Amortizare acumulată		
Sold la 1 Ianuarie	9,119,365	9,109,371
Ieșiri	(43,858)	(305,890)
Cheltuiala anuală	148,485	315,884
Sold la 31 Decembrie	9,223,992	9,119,365
Valoarea netă de bilanț la 31 Decembrie	114,970	174,300

5. Avansuri acordate pe termen lung pentru imobilizări corporale

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
THALES ITALIA SpA	15,627,040	-
Rohde & Schwarz Topex S.A.	9,306,996	-
THALES LAS FRANCE SAS	4,975,405	-
Valsala Oyj	3,305,068	-
IDS AirNav S.r.l.	1,608,608	-
Alte	-	245,145
Total avansuri acordate pentru imobilizări corporale	34,823,117	245,145

6. Stocuri

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Obiecte de mică valoare și scurtă durată	251,005	328,988
Materiale auxiliare	186,649	148,615
Materii prime și materiale de bază	159,554	160,505
Combustibil	74,079	59,000
Alte materiale	1,511,956	1,524,479
Total stocuri	2,183,243	2,221,587

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

7. Creanțe comerciale curente

Creanțele comerciale ale întreprinderii sunt, după cum urmează:

	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
AIR MOLDOVA	24,414,024	18,284,729
FLY ONE S.R.L.	17,340,347	7,344,571
CA HISKY SRL	3,623,055	784,603
HISKY EUROPE SRL	3,559,752	1,793,592
TURKISH AIRLINES THY	3,203,892	1,904,222
BRAVO AIRWAYS	2,927,733	3,152,230
SMALL PLANET (EY)	2,156,870	2,270,723
LOT POLISH AIRLINES	1,396,978	668,383
TAROM	1,277,557	768,868
UKRAINIAN MEDITERRAN	833,392	877,384
ONUR AIR	831,526	875,419
AUSTRIAN AIRLINES	806,591	555,396
ELAL	679,376	172
YANAIR	546,637	575,492
ISRAIR LTD	539,989	-
UKRAINE INTL AIRLINE	518,314	542,005
WINDROSE AVIATION	511,003	186,265
PEGASUS TURKEY	390,170	13,317
TAILWIND AIRLINES	355,786	139,204
AZERBAIJAN AIRLINES	305,309	11,214
AEGEAN AIRLINES	295,442	24,380
AEROTRASCARGO	202,373	141,567
WIZZ AIR MALTA	197,591	-
WIZZ AIR UK LTD	136,193	801,828
DC AVIATION LTD	67,852	64,295
Alte	5,615,074	12,928,987
Total	72,732,826	54,688,846

Creșterea considerabilă a provizionului aferent creanțelor dubioase de la 12,826,149 lei la 31 decembrie 2022 până la 36,852,738 lei la 31 decembrie 2023 datorează faptului că clientul AirMoldova SA a intrat în anul 2023 în procedura de reorganizare. Datele privind provizioanele create sunt dezvăluite mai jos:

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

7. Creanțe comerciale curente (continuare)

	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
AIR MOLDOVA	24,415,275	153,293
BRAVO AIRWAYS	2,931,215	2,997,328
SMALL PLANET (EY)	2,146,073	2,146,073
ONUR AIR	865,231	865,231
UKRAINIAN MEDITERRAN	829,220	829,220
YANAIR	548,092	548,092
UKRAINE INTL AIRLINE	541,338	462,775
WINDROSE AVIATION	188,336	186,265
FLY ONE S.R.L.	23,302	192,961
TURKISH AIRLINES THY	14,631	-
TAROM	7,458	7,457
ELAL	4,132	172
TAILWIND AIRLINES	1,837	528
ISRAIR LTD	533	-
PEGASUS TURKEY	99	90
CA HISKY SRL	24	-
AUSTRIAN AIRLINES	7	7
AZERBAIJAN AIRLINES	4	-
LOT POLISH AIRLINES	2	-
Alte	4,335,929	4,436,657
Total	36,852,738	12,826,149

8. Creanțe ale bugetului

	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
Impozit pe venit	239,235	329,142
TVA	-	100,742
Alte taxe și impozite	98,351	981,700
Total creanțe ale bugetului	337,586	1,411,584

9. Alte creanțe curente

	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
Creanțe preliminate privind decontările cu bugetul	2,645,006	1,010,126
Ministerul Finanțelor Trezoreria de Stat	64,938	851,898
VAMA AEROPORT	6,222	125,140
Alte	7,217	4,413
Total alte creanțe curente	2,723,383	1,991,577

ÎS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023
(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

10. Cheltulele anticipate curente

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Asigurare Răspunderii Civile a prestatorilor de servicii de navigație aeriană	1,348,791	1,605,027
Licența METEO SAT DATA	103,797	103,633
Licența Bundle FortiGate 200E	34,085	-
Alte	52,942	79,261
Total cheltulele anticipate curente	<u>1,539,615</u>	<u>1,787,921</u>

11. Alte active circulante

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
THALES LAS FRANCE SAS	1,612,075	-
R.I.S.K. company	414,273	411,439
Alte	96,565	91,483
Total alte active circulante	<u>2,122,913</u>	<u>502,922</u>

12. Investiții financiare curente în părți neafiliate

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Depozit bancar în EUR, OTP BANK S.A.	1,590,545	9,306,173
Total Investiții financiare curente în părți neafiliate	<u>1,590,545</u>	<u>9,306,173</u>

13. Numerar și documente bănești

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Numerar în casierie	28,062	67
Numerar la conturi bancare, MDL	7,985	58,400
Numerar la conturi bancare în valută	20,669,764	-
Total numerar și documente bănești	<u>20,705,811</u>	<u>58,467</u>

La 31 decembrie 2023 toate conturile curente sunt deschise la B.C. Moldindconbank S.A., și OTP Bank S.A.

ÎS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023
 (toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

14. Capital social

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Agenția Proprietății Publice (APP), 100%	116,790,219	116,790,219
Total capital social	116,790,219	116,790,219

15. Patrimoniul primit de la stat cu drept de proprietate

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Terenuri primite de la Agenția Proprietății Publice	30,368,029	30,368,029
Încăpere primită de la Centrul Aeronautic de Instruire IS	-	5,874,382
Terenul primit de la Centrul Aeronautic de Instruire IS	-	1,162,610
Total patrimoniul primit de la stat cu drept de proprietate	30,368,029	37,405,021

16. Rezerve

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Capital de rezervă prevăzut de statut	544,799	544,799
Total capital de rezervă prevăzut de statut	544,799	544,799

	<u>31 Decembrie 2023</u>	<u>31 Decembrie 2022</u>
Capitalul de rezerve Investiții de dezvoltare (DEZVOLTARE % din profin net)	95,358,088	95,358,088
Capitalul de rezerve Investiții de dezvoltare (CONSUM % din profin net)	54,790	126,711
Capitalul de rezerve investiții de dezvoltare (Scutiri 10 % din profin net)	(1,523,724)	(488,240)
Total alte rezerve	93,889,154	(94,996,559)

17. Corecții ale rezultatelor anilor precedenți

	<u>31 Decembrie 2023</u>
Calcularea cotizațiilor de membru Terminal	59,057
Calcularea datoriei comerciale privind energia electrică	21,751
Corectarea contribuțiilor de asigurări sociale	8,217
Corectarea Impozitului pe venit din salariu	(205)
Total corecții ale rezultatelor anilor precedenți	88,820

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUATIILE FINANCIARE
 Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023
 (toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

18. Datoriile comerciale curente

	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
Autoritatea Aeronautică Civilă IP	1,231,847	1,345,561
ASTERRA GRUP Compania de asigurari SA	1,113,997	-
AEROPORTUL INTERNATIONAL CHISINAU I.S	187,007	-
Moldovagaz SA	106,983	147,966
Acord Grup SA	-	1,394,845
AVIA INVEST SRL	-	386,334
Alte	222,121	203,382
Total datoriile comerciale curente	2,861,955	3,478,088

19. Avansuri primite curente

	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
Avansuri primite din străinătate TERMINAL	1,410,218	1,614,186
Avansuri primite din străinătate ROUTE	57,631	34,512
Total avansuri primite curente	1,467,849	1,648,698

20. Datoriile față de buget

	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
Impozit pe venit persoane fizice	1,321,600	-
Impozit pe venit	96,259	-
Total datoriile față de buget	1,417,859	-

21. Provizioane

	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
Provizioane pentru beneficiile angajaților	8,665,063	6,418,600
Alte provizioane	64,938	1,105,037
Total provizioane	8,730,001	7,523,637

22. Venituri din prestarea serviciilor

	2023	2022
Deservirea trafic aerian TERMINAL	99,581,163	84,165,490
Deservirea trafic aerian ROUTE	79,845,267	27,753,449
Total venituri din prestarea serviciilor	179,426,430	111,918,939

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023
 (toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

23. Costul vânzărilor

	2023	2022
Retribuirea muncii	106,077,989	89,011,053
Deservirea și mentenanța	17,629,526	15,290,300
Uzura	16,338,051	14,922,016
Ajutor material	4,286,764	3,677,985
Servicii comunale	2,604,233	2,438,364
Asigurări	2,598,523	3,043,578
Reparații	739,858	272,832
Servicii medicale	681,634	299,333
Testarea echipamentului din zbor	500,652	517,326
Servicii de comunicație	482,807	494,457
Instruirea și perfecționarea cadrelor	391,483	613,999
Combustibil și deservirea auto	297,867	339,598
Licențe	169,448	176,485
Alte	795,960	1,010,598
Total costul vânzărilor	153,694,795	132,107,924

24. Alte venituri din activitatea operațională

	2023	2022
Venit de la închiderea provizionului	1,781,519	4,008,932
Dobânda de întârziere	1,027,878	-
Penalități	455,027	733,302
Alte venituri	248,397	242,091
Total venituri din activitatea operațională	3,512,821	4,984,325

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
 Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023
 (toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

25. Cheltuieli administrative

	2023	2022
Retribuirea muncii	18,577,677	13,768,732
Cotizații de membru	5,280,854	2,748,057
Servicii comunale	686,918	559,578
Ajutor material	547,095	737,435
Uzura	394,463	378,210
Servicii juridice	390,000	390,000
Deservirea și mentenanța	388,677	418,509
Transportare angajați	386,300	345,950
Licențe	173,723	156,249
Servicii de comunicație	168,608	150,377
Combustibil și deservirea auto	61,670	61,747
Alte cheltuieli	1,029,941	941,961
Total cheltuieli administrative	28,085,926	20,656,805

26. Alte cheltuieli din activitatea operațională

	2023	2022
Provizion pentru creanțele EUROCONTROL	26,065,093	1,765,960
Cheltuieli aferente diferențelor nefavorabile dintre cursul oficial al BNM și cursul de cumpărare-vânzare a valutei străine	990,002	698,150
Arenda încăperilor	299,294	264,817
Alte cheltuieli	54,401	61,925
Total alte cheltuieli din activitatea operațională	27,408,790	2,790,852

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

27. Părți afiliate

În scopul acestor situații financiare, părțile sunt considerate a fi afiliate, dacă una dintre ele posedă abilitatea de a controla cealaltă parte sau de a exercita influență semnificativă asupra unei alte părți cu privire la deciziile operaționale sau financiare.

Membrii Consiliului de Administrare care sunt considerate ca părți afiliate la 31 decembrie 2023, sunt detaliate în cele ce urmează:

	Parte afiliată	Natura afilierii
1	Cazan Roman	Membru CA
2	Cotruță Ion	Președinte CA
3	Cușnir Serghei	Membru CA
4	Gumene Vadim	Membru CA
5	Luca Ana Efim	Membru CA
6	Lupașcu Mihai	Membru CA
7	Marian Ghenadie	Membru CA
8	Negruța Veaceslav	Membru CA
9	Pașinschi Iuri Sava	Membru CA
10	Pavlov Andrian	Membru CA
11	Păscăluță Mircea	Membru CA
12	Savva Tatiana	Președinte CA
13	Scurtu Diana	Președinte CA

Remunerarea directorilor și altor membri-cheie ai managementului, a fost după cum urmează:

		2023	2022
Frunze Veaceslav Victor	Administrator	1,374,335	858,467
Total		1,374,335	858,467

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

23. Părți afiliate (continuare)

Datoriile cu părțile afiliate

	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
Cazan Roman	4,000	3,500
Cotruță Ion	4,000	3,500
Cușnir Serghei	-	3,500
Gumene Vadim	-	3,500
Luca Ana Efim	4,000	-
Lupașcu Mihai	4,000	-
Marian Ghenadie	-	-
Negruța Veaceslav	4,000	-
Pașinschi Iuri Sava	-	3,500
Pavlov Andrian	4,000	-
Păscăluță Mircea	4,000	3,500
Savva Tatiana	-	3,500
Scurtu Diana	-	-
Frunze Veaceslav Victor	-	67,441
Popșoi Oleg	16,000	-
Tudor Olga Pavel	48,510	47,163
Total	92,510	139,104

Cheltuielile cu părțile afiliate

	2023	2022
Cazan Roman	47,500	49,638
Cotruță Ion	47,500	31,800
Cușnir Serghei	16,389	31,800
Gumene Vadim	25,864	31,800
Luca Ana Efim	4,727	-
Lupașcu Mihai	21,636	-
Marian Ghenadie	18,508	-
Negruța Veaceslav	31,111	-
Pașinschi Iuri Sava	42,955	49,638
Pavlov Andrian	21,636	-
Păscăluță Mircea	28,992	31,800
Savva Tatiana	6,773	30,900
Scurtu Diana	19,091	-
Frunze Veaceslav Victor	1,374,335	858,467
Popșoi Oleg	-	-
Total	1,707,016	1,115,843

ÎS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

28. Litigiile și datorii contingente

Întreprinderea este implicată într-o serie de procese în legătură cu invocarea încălcării prevederilor contractuale. De asemenea, la data de 31 decembrie 2023, Întreprinderea era implicată în cursul normal al desfășurării activității într-o listă de litigii civile, legate de încasarea sumelor datorate către Întreprindere. Sumele implicate în litigii au fost provizionate de către Întreprindere.

29. Impozitarea

Sistemul de impozitare din Republica Moldova a suferit multiple modificări în ultimii ani și este într-o fază de adaptare. Ca urmare, încă există interpretări diferite ale legislației fiscale. În anumite situații, autoritățile fiscale pot trata în mod diferit anumite aspecte, procedând la calcularea unor impozite și taxe suplimentare și a dobânzilor și penalităților de întârziere aferente. Conducerea Întreprinderii consideră că obligațiile fiscale incluse în aceste situații financiare sunt adecvate.

30. Continuitatea activității

Principiul continuității activității – este principiul potrivit căruia se presupune că Întreprinderea își continuă în mod normal funcționarea într-un viitor previzibil, fără a intra în stare de lichidare sau de reducere sensibilă a activității.

Situațiile financiare sunt întocmite în ipoteza că Întreprinderea își va continua în mod normal funcționarea într-un viitor previzibil. Factorii de natură financiară sau operațională, care pot afecta capacitatea Întreprinderii de a-și continua activitatea în viitor, nu a fost depistate. Conform prevederilor strategiei adoptate, Întreprinderea își planifică continuarea activității, urmărind ca scop primordial menținerea stabilității financiare.

Conducerea Întreprinderii nu consideră poziția financiară a Întreprinderii la data de 31 decembrie 2023, precum și performanța sa financiară pentru exercițiul financiar încheiat la această dată ca fiind o problemă semnificativă care ar pune la îndoială, în mod semnificativ, capacitatea Întreprinderii de a-și continua activitatea în viitorul apropiat.

În ultimii ani Întreprinderea a generat pierderile: total pierderi acumulate fiind de valoare de 73,441,342 lei. În anul 2023 Întreprinderea a înregistrat profitul, dar datorită decontării la venituri a finanțării primite de la fondul de solidaritate, rezultatul din activitatea operațională fiind în continuare negativ. O provocare majoră reprezintă conflictul din Ucraina care s-a început în luna februarie 2022. Acest eveniment aduce riscuri uriașe pentru o economie națională care încă nu și-a revenit complet din șocul creat de pandemie. Conflictul a provocat deja probleme în economia mondială prin creșterea prețurilor la energie, carburanți, produse de alimentare și altele, dar pentru Întreprinderea a creat și o provocare adițională ce constă în faptul că o parte din spațiul aerian a Republicii Moldova este închis și numărul de rute aeriene s-a redus considerabil din cauza conflictului armat în țara vecină, ce înseamnă veniturile mai mici pentru Întreprinderea de la rutele aeriene ce trec în tranzit prin Republica Moldova și probabilitatea de generarea pierderilor din activitatea operațională. Astfel capacitatea Entității de a-și continua activitatea mult depinde de continuarea sprijinului financiar din partea fondatorilor.

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

31. Analiza indicatorilor economico – financiari

Informația privind analiza indicatorilor economico - financiari pentru anul 2023 și evaluarea privind capacitatea entității pentru anul 2022 conform Anexei Hotărârii Guvernului nr. 875 din 22.12.2015 la Regulamentul cu privire la modul de selectarea societăților de audit și termenii de referință pentru auditarea situațiilor financiare anuale ale întreprinderilor de stat și societăților pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social este prezentată în următorul tabel:

Nr. d/o	Indicatorii	31 Decembrie 2023	31 Decembrie 2022
1	Rata activelor imobilizate (rata imobilizărilor)	0.696255	0.705859
2	Rata activelor circulante	0.303745	0.294141
3	Rata creanțelor în valoarea totală a activelor	0.176308	0.225098
4	Rata creanțelor curente în valoarea activelor circulante	0.580451	0.765272
5	Rata stabilității financiare	0.880627	0.898607
6	Rata datoriilor curente	1	1
7	Rata datoriilor totale sau rata de îndatorare totală (coeficientul de atragere a surselor împrumutate)	0.119373	0.101393
8	Rata solvabilității generale	8.377132	9.862592
9	Rentabilitatea veniturilor din vânzări	14.40%	-18.04%
10	Rata generală de acoperire a capitalului propriu (rata pârghiei financiare)	1.135554	1.112834
11	Coeficientul corelației dintre sursele împrumutate și sursele proprii	0.135554	0.112834
12	Rata autonomiei globale (coeficientul de autonomie)	0.880627	0.898607
13	Numărul de rotații ale creanțelor curente	4.259011	2.371123
14	Fondul de rulment net	40,759,659	38,772,718
15	Lichiditatea curentă	2.544509	2.900996
16	Rentabilitatea activelor (economica)	10.49%	-16.58%
17	Durata de colectare a creanțelor curente	84.526656	151.826804
18	Numărul de rotații ale activelor	0.849898	0.508096
19	Numărul de rotații al datoriilor curente	7.670084	5.565457
20	Perioada de achitare a datoriilor curente	46.935603	64.684716
21	Rata de acoperire a datoriilor cu numerar	-0.038	-0.703
22	Rentabilitatea capitalului propriu (financiară)	11.80%	-18.24%

IS MOLDATSA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE

Pentru exercițiul încheiat la 31 decembrie 2023

(toate cifrele sunt prezentate în lei moldovenești, dacă nu e specificat altfel)

32. Evenimente ulterioare datei bilanțului

După data bilanțului, Republica Moldova rămâne sub influența factorilor negativi economici în legătura cu conflict armat în Ucraina.

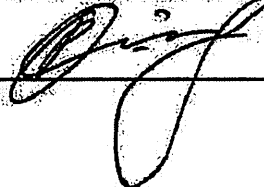
Reieșind din experiența de lucru în anul 2023 conducerea Întreprinderii nu estimează un impact semnificativ al evenimentelor ulterioare asupra activității financiare și economice a Entității. Considerăm că abilitatea Întreprinderii de a-și continua activitatea în viitorul previzibil nu va fi afectată semnificativ, deși există în continuare incertitudini legate de evoluția conflictului și de potențialul impact asupra țărilor din vecinătatea zonei de conflict și a economiei globale.

Situația creată nu cauzează ajustări în situațiile financiare la 31 decembrie 2023.

Nu au existat alte evenimente ulterioare la data bilanțului care să necesite ajustări sau prezentări în situațiile financiare pentru anul încheiat la 31 decembrie 2023.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emiteră la 11 martie 2024.

Popșoi Oleg
Director General Interim

Tudor Olga
Contabil Șef

